

OTOPOST

FIRAT FİDAN
FDN Grubu
Yönetim Kurulu Üyesi

VERGİ İNDİRİMLERİNİN OTOMOTİV SEKTÖRÜNE ETKİSİ

Bu ayki sayımızda otomotiv sektörünün genel gidişatı hakkında değerlendirmeler yapmak istiyorum.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, 2018'in son iki ayında bir takım vergi indirimlerini içeren yasal düzenlemeler ile binek otomobilde ÖTV'yi 15 puan indirirken, hafif ticari araçlardaki KDV oranının yüzde 18'den 1'e düşürülmesini kararlaştırmıştı. Bir başka karar ile de motosikletlere vergi indirimi getirilmişti. Türkiye ekonomisinin lokomotif sektörlerinden biri olan otomotiv sektörü, 2019 yılının ilk günü yine Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ÖTV ve KDV indirimlerinin 3 ay daha uzatıldığını açıklamasıyla rahat nefes almıştı. 2018'in rakamlarına baktığımızda ise otomotiv sektörünün bir önceki yıla göre yüzde 35 daraldığını görüyoruz. Alınan bu isabetli kararların 2019 yılının ilk 3 ayında da devam etmesi, sektörün tamamına üretim ve istihdam sürekliliği konularında bir nebze de olsa canlılık kazandırdığını söyleyebiliriz.

Vergi indirimleri, otomobil satışlarını bir ölçüde olumlu yönde etkilese de ne yazık ki bu kararın durma noktasına gelen operasyonel kiralama sektörüne gerekli hareketi getiremediğini görüyoruz. Teşviklere rağmen finans kurumları, operasyonel kiralama sektörünü hala riskli görmeye devam ediyor. Şunu söylemek gerekir ki bu bakış açısının değişmesi ve faizlerin düşülmesiyle ancak sektör pozitif yönde ivme kazanabilir. Bu doğrultuda ekonomik verilere de bakarsak, 2019 senesinin otomotiv sektörü için zor geçtiğini ve geçeceğini söylemek yanlış olmayacaktır. Geçen sene yaşanan yüzde 35'lik daralma nedeniyle 1 milyon adede yaklaşan satış adetleri 2018'de 650 bine düşmüştü. 2019 senesinde ise bu rakamın 400 bin altı olacağı tahmin ediliyor.

Tüm Oto Kiralama Kuruluşları Derneği (TOKKDER), bağımsız araştırma şirketi Kantar iş birliği ile hazırladığı 2019 yılının Ocak-Mart dönemine ait "TOKKDER Operasyonel Kiralama Sektör Raporu"nu açıkladı. Söz konusu rapora göre, Türkiye'de gerçekleşen yeni otomobil satışları 2018 yılının aynı dönemine göre yaklaşık yüzde 44 oranında azalırken, operasyonel araç kiralama sektörü ise 2019 yılının ilk çeyreğinde Türkiye'de satılan yeni otomobillerin yüzde 10'u olan 6 bin 700 adet yeni aracı filosuna kattı. Bu dönemde 805 milyon TL yeni araç yatırımı yapan sektörün aktif büyüklüğü ise 28 milyar 600 milyon TL oldu. 2018 yılı sonuna göre yüzde 5,7 daralan operasyonel kiralama sektörünün, filosundaki araç sayısı toplamda 305 bin adet oldu. Bu rakamlar da gösteriyor ki operasyonel kiralama sektörü uzun yıllar sonra ilk defa bu kadar düşüş kaydetmiş oldu.

Bu süreçte ticari araç kiralama için çıkartılan yeni yönetmelik, sektöre ufak bir hareketlilik getirmiş olsa da uygulamadaki birtakım koşullar, bu pazardaki potansiyelin tam anlamıyla gerçekleşmesini engelliyor. Temennimiz ise Avrupa'da da örneklerle rastladığımız üzere ticari araç kiralamanın daha basit, daha yaygın olarak yapılabilmesi için bürokratik engellerin kalkması yönünde.

Otomotiv sektörünün tamamı göz önüne aldığımızda günlük araç kiralama sektörünün, sektörün diğer bileşenlerine göre daha iyi durumda olduğunu görüyoruz. Bunun da temel sebebi aslında Türkiye'nin turistler için ucuz bir ülke haline gelmesi ve turizm sektörünün bu sene yeni bir rekor kırma

yolunda olması. Tabii, turizmin canlanmasının ve doluluk oranlarının artmasının olumlu etkilerini otomotiv sektöründe sadece günlük kiralama faaliyetinde gördüğümüzü de belirtmemiz gerekiyor.

Gerek ticari gerek hususi olarak firmalardaki ulaşım ve lojistik ihtiyacını karşılamak için kullanılan otomobilin, her işletmenin önemli bir parçası olduğunu biliyoruz. Dolayısıyla, bazı dönemlerde yavaşlama olsa da araç satışları, ihtiyaçlar doğrultusunda şüphesiz ki devam etmek zorundadır.

Diğer yandan bireysel kullanım için alınan araçlar hem seyahat hem de ulaşım ihtiyaçlarını karşılamak üzere satın alınmaya devam ediyor. Yüzde 60'a yakın daralmanın söz konusu olduğu lüks segmentte ise satışların oldukça azaldığını görüyoruz. Sonuç olarak artan maliyetler, ikinci el araç değerlerinin istenilen seviyelere gelmemesi, ekonominin daralması ve yüksek finansman maliyetleri sektörümüzü oldukça olumsuz etkiledi. Artan maliyetlerin yanında iç piyasadaki talebin yüzde 60'lara kadar azalması, verimliliklerin düşmesine neden oldu. Ayrıca 2019'un ilk yarısı, ekonomik belirsizliklerin ve seçim baskısı altında geçti. Bu paralelde pazarımızdaki daralmanın sene sonuna kadar devam edeceğini ön görmek yanlış olmayacaktır.

KÜRESEL KÜÇÜLME

Öte yandan dünya genelinde otomotiv sektörü bazında yapılan değerlendirmeler de gidişatın olumsuz yönde seyrettiğini ortaya koyuyor. Geçtiğimiz günlerde Duisburg Essen Üniversitesi tarafından yapılan ve Mayıs ayını da kapsayan bir araştırmaya göre, ABD'nin ek gümrük uygulaması ve Çin'in aşırı araç üretmesi gibi nedenler otomobil sektörünü krizin eşiğine götürüyor. Araştırmada, 2019 yılında yeni otomobillerin global satışlarının yüzde 5 düşerek, 79,5 milyona gerileyeceği öngörüldü.

Araştırmayı yöneten otomobil sektörü uzmanı Prof. Dr. Ferdinand Dudenhöffer, ABD'li otomobil üreticileri General Motors, Ford ve Tesla'nın en çok etkileneceği krizin başlıca nedenleri arasında ABD Başkanı Donald Trump'ın ek gümrük ve ekonomik yaptırım kararları olduğunu belirtirken, Çin otomobil pazarının 2019 yılı genelinde yüzde 10 oranında küçülmesinin öngörüldüğünü kaydetti.

Bu bilgiler de gösteriyor ki global anlamdaki gelişmeler de Türkiye otomotiv sektöründe yaşananlardan farklı bir boyutta değil.

